

Exkluderingskriterier per juli 2020

Beslutade 25 juni, fullt ut implementerade under juli 2020

Länsförsäkringar AB (LFAB) med dotterbolag tillämpar hållbarhetsrelaterade exkluderingskriterier. Dessa kriterier implementeras av Länsförsäkringar Liv Kapitalförvaltning och Länsförsäkringar Fondförvaltning vid direktinvesteringar i aktier och företagsobligationer, samt statsobligationer. Kriterierna omfattar:

- Bolag kopplade till allvarlig överträdelse av princip(er) för ansvarsfullt företagande och underliggande konventioner (hållbarhetsnormer) där påverkansarbete med bolaget inte nått önskvärt resultat,
- Bolag kopplade till kontroversiella vapen (kärnvapen, klusterbomber, antipersonella landminor, biologiska och kemiska vapen, utarmat uran, samt vit fosfor),
- Bolag kopplade till fossila bränslen utifrån definierad omsättning, uppdelade enligt följande:
 - Gruv- och energibolag vars omsättning från förbränningsskol överstiger 5 procent¹,
 - Bolag vars omsättning från okonventionell olja och gas² överstiger 5 procent (**utökad kategori jämfört med föregående kvartal**); i förekommande fall bolag med betydande oljereserver och produktion där förutsättningarna för ett meningsfullt påverkansarbete med bolaget bedöms vara otillräckliga;
 - Vid nya investeringar i illikvida fonder ("private equity" och "private lending") med en investerings-horisont på upp till tio år tillämpas exkluderingskriterier för bolag med omsättning från olja och gas, utöver kol.
- Bolag vars omsättning från produktion av tobaksprodukter överstiger 5 procent,
- Bolag vars omsättning från kommersiellt onlinespel överstiger 5 procent,
- Bolag vars omsättning från kommersiellt landbaserat spel (typiskt sett kasinoverksamhet) överstiger 5 procent (**ny kategori jämfört med föregående kvartal**).
- Stater som sammantaget inte anses uppfylla grundläggande kriterier för mänskliga rättigheter, demokrati, och korruption; samt stater/jurisdiktioner som av Europeiska Unionen bedöms vara icke samarbetsvilliga på skatteområdet (**ny kategori jämfört med föregående kvartal**).

Utifrån gällande exkluderingskriterier per juli 2020 träffas 150-tal bolag inom LFABs referensindex MSCI All Country World Index (ACWI), samt 24 stater och jurisdiktioner. Bolag utanför MSCI ACWI genomlyses också mot LFABs exkluderingskriterier. En fullständig lista med samtliga identifierade bolag som träffas av kriterierna finns tillgänglig vid förfrågan – vänligen kontakta esg@lansforsakringar.se. Nya bolag, stater och jurisdiktioner som lagts till listan detta kvartal markeras med * nedan.

LFAB strävar efter att externa förvaltare av fonder både ska tillämpa vårt förhållningssätt till exkluderingskriterier samt följa aktuella exkluderingskriterier. Vi utövar vårt inflytande och bedriver påverkansarbete i samband med upphandling och utvärdering av externa förvaltare, med syfte att

¹ LFAB kan överväga att behålla enskilda energibolag i investeringsuniversum om bolaget har gjort åtaganden mot Parisavtalets <2-gradersmål, och/eller att andelen av omsättningen från föryngrad energiförsörjning överstiger omsättningen från energiförsörjning med fossila bränslen. Se sid 4-5 för mer detaljer.

² Med okonventionell olja och gas avses utvinningen av olja från oljesand, utvinning av skifferolja- och gas genom okonventionella metoder, s.k. "fracking", samt utvinning av gas från kol.

samarbeta med förvaltare som delar vår syn på ansvarsfulla investeringar. Att samarbeta med hållbarhetsinriktade externa förvaltare utgör ett av våra fokusområden inom ansvarsfulla investeringar.

I tabellen nedan relateras LFABs gällande exkluderingskriterier till aktörer (bolag, stater och jurisdiktioner) som genom sin verksamhet samt agerande bedöms motverka FN:s globala mål och agendan för hållbar utveckling.

Kriterier för enskilda sektorer, produkter, stater och jurisdiktioner	Bedöms motverka FN:s globala mål nummer:
Allvarlig överträdeelse av internationella konventioner (hållbarhetsnormer)	 Koppling till enskilt mål varierar per bolag
Kontroversiella vapen	
Fossila bränslen (förbränningskol och okonventionell olja och gas)	
Tobaksprodukter	
Spel (onlinespel och kasinoverksamhet)	
Stater och jurisdiktioner (mänskliga rättigheter, demokrati, korruption och skatt)	

Allvarlig överträdeelse av internationella konventioner

LFAB direktinvesterar inte i bolag som bedöms bryta mot internationella principer för ansvarsfullt företagande och underliggande konventioner (hållbarhetsnormer) där påverkansarbete med bolaget inte nått önskvärt resultat. LFAB genomlyser regelbundet egena portföljer och fonder för att identifiera eventuella bolag involverade i överträdelser. Genomlysningen omfattar FN:s Global Compact principer för ansvarsfullt företagande, OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, samt underliggande konventioner (se fullständig täckning via [länk](#)). Principerna för ansvarsfullt företagande berör områdena miljöhänsyn, mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden, samt anti-korruption. Totalt exkluderas 11 bolag på grund av allvarlig överträdeelse av internationella konventioner, varav de som listas nedan ingår i LFABs referensindex MSCI ACWI.

- **Enbridge Inc.**
Koppling till kränkning av urfolkens rättigheter i samband med byggnation av oljeledning i USA.
- **Metallurgical Corporation of China Ltd.**
Koppling till miljöförstöring orsakad av gruvavfall i Papua Nya Guinea.
- **Motorola Solutions Inc.**
Koppling till överträdeelse av mänskliga rättigheter genom leverans av ett skräddarsytt övervakningssystem till bosättningar på Västbanken.
- **Phillips 66**
Koppling till kränkning av urfolkens rättigheter i samband med byggnation av oljeledning i USA.
- **Vale ON**
Koppling till återkommande olyckor med kollapsade avfallsdammar från gruvproduktion.
- **PetroChina Co Ltd.**
Koppling till kränkningar av mänskliga rättigheter i samband med oljeutvinning i konfliktländer.
- **Ratch Group Public Co. Ltd.³**
Koppling till kränkningar av mänskliga rättigheter i samband med kollaps av vattenkraftverk i Laos.

Kontroversiella vapen

LFAB direktinvesterar inte i bolag som bedöms vara involverade i kärnvapen, klusterbomber, anti-personella landminor, biologiska och kemiska vapen, inklusive vit fosfor, samt utarmat uran. Totalt exkluderas 37 bolag på grund av involvering i kontroversiella vapen, varav de som listas nedan ingår i LFABs referensindex MSCI ACWI.

- **Airbus group (f.d. EADS)**
Koppling till kärnvapenproduktion.
- **Aselsan Elektronik Sanayi ve Ticaret Anonim Sirketi**
Koppling till klustervapen.
- **BAE Systems PLC**
Koppling till kärnvapenproduktion, vit fosfor.
- **Boeing Co**
Koppling till kärnvapenproduktion.

³ Bolaget är också uteslutet på grund av sin involvering i förbränningsskol.

- **China Shipbuilding Industry Co. Ltd.**
Koppling till kärnvapenproduktion.
- **Dassault Aviation S.A.**
Koppling till kärnvapen, vit fosfor.
- **Elbit Systems Ltd.**
Koppling till vit fosfor.
- **General Dynamics Corp**
Koppling till kärnvapenproduktion, utarmat uran, vit fosfor.
- **Hanwha Corporation**
Koppling till produktion av klusterbomber, vit fosfor.
- **Honeywell International**
Koppling till kärnvapenproduktion.
- **Huntington Ingalls Industries, Inc.**
Koppling till kärnvapenproduktion.
- **Jacobs Engineering Group Inc**
Koppling till kärnvapenproduktion.
- **Larsen & Toubro Limited**
Koppling till kärnvapen.
- **Leonardo S.p.a.**
Koppling till kärnvapenproduktion.
- **Lockheed Martin Group**
Koppling till kärnvapenproduktion.
- **Northrop Grumman Corp**
Koppling till kärnvapenproduktion, utarmat uran.
- **Raytheon Technologies Corp.***
Koppling till kärnvapenproduktion.
- **Safran SA**
Koppling till kärnvapenproduktion.
- **Textron Inc.**
Koppling till kärnvapen.
- **Thales**
Koppling till kärnvapenproduktion, vit fosfor.

Fossila bränslen

LFAB direktinvesterar inte i bolag, typiskt sett gruv- och energibolag, vars omsättning från förbränningskol överstiger 5 procent⁴, i bolag vars omsättning från utvinning av okonventionell olja och gas överstiger 5 procent, eller i förekommande fall i bolag med betydande oljereserver och produktion

⁴ LFAB kan överväga att behålla bolag med mellan 5-20 procent av omsättning från energiproduktion med förbränningskol om de har gjort ett åtagande mot Parisavtalets <2-gradersmål (bedöms antingen utifrån godkänt "Science Based Target" (SBT) eller Transition Pathway Initiatives (TPI) 2-gradersscenario till 2030) och/eller att andelen av omsättningen från förnybar energiproduktion överstiger omsättning från den med fossila bränslen. Se separat lista över aktuella omställningsbolag.

där förutsättningarna för ett meningsfullt påverkansarbete med bolaget bedöms vara otillräckliga.⁵ Bedömningen är att bolag som träffas av dessa kriterier inte utgör långsiktigt hållbara investeringar varken från ett finansiellt eller miljömässigt perspektiv.

Förbränningskol

Totalt exkluderas 227 bolag på grund av involvering i förbränningskol, varav de som listas nedan ingår i LFABs referensindex MSCI ACWI.

- **Aboitiz Equity Ventures, Inc.**
- **Aboitiz Power Corporation**
- **AGL Energy Limited**
- **Alliant Energy Corporation**
- **Ameren Corporation**
- **American Electric Power Company, Inc.**
- **Anglo American Plc**
- **BHP Group**
- **BHP Group PLC**
- **Canadian Utilities Limited**
- **CEZ, a. s.**
- **China Power International Development Limited**
- **China Resources Power Holdings Company Limited**
- **China Shenhua Energy Company Limited**
- **Chubu Electric Power Company, Incorporated**
- **CIMIC Group Limited***
- **CLP Holdings Limited**
- **CMS Energy Corporation**
- **Coal India Limited**
- **COLBUN SA**
- **DTE Energy Company**
- **Duke Energy Corporation**
- **Electric Power Development Co., Ltd.**
- **Electricity Generating Public Company Limited**
- **Emera Incorporated**
- **Endesa, S.A.**
- **Evergy, Inc.**
- **Exxaro Resources Limited**
- **FirstEnergy Corp.**
- **Formosa Chemicals & Fibre Corporation**
- **Formosa Petrochemical Corporation**
- **Fortis Inc.**

⁵ Omsättningssiffror baserade på information om bolagen enligt Trucosts databas per juni 2020.

- **GD Power Development Co., Ltd**
- **Guangdong Investment Limited**
- **Guanghui Energy Co., Ltd.**
- **HK Electric Investments and HK Electric Investments Limited**
- **Huaneng Power International, Inc.**
- **Hubei Energy Group Co., Ltd.**
- **Inner Mongolia Junzheng Energy & Chemical Group Co., Ltd.**
- **Inner Mongolia Mengdian Huaneng Thermal Power Corporation Limited**
- **Inner Mongolia Yitai Coal Co., Ltd.**
- **Kyushu Electric Power Company, Incorporated**
- **NiSource Inc.**
- **NRG Energy, Inc.**
- **NTPC Limited**
- **OGE Energy Corp.**
- **Origin Energy Limited**
- **PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.**
- **Pinnacle West Capital Corporation**
- **Polskie Gornictwo Naftowe**
- **PPL Corporation**
- **PT Adaro Energy Tbk**
- **PT United Tractors Tbk**
- **Public Joint Stock Company Inter RAO UES**
- **Ratch Group Public Co. Ltd.**
- **RWE Aktiengesellschaft**
- **SDIC Power Holdings Co., Ltd.**
- **Shaanxi Coal Industry Company Limited**
- **Shanghai Electric Power Company Limited**
- **Shanxi Lu'an Environmental Energy Development Co., Ltd.**
- **Shanxi Xishan Coal and Electricity Power Co.,Ltd**
- **Shenergy Company Limited**
- **Shenzhen Energy Group Co., Ltd.**
- **South32 Limited**
- **Taiwan Cement Corp.**
- **Tenaga Nasional Berhad**
- **The AES Corporation**
- **The Chugoku Electric Power Co., Inc.**
- **The Kansai Electric Power Company, Incorporated**
- **The Southern Company**
- **Tohoku Electric Power Company, Incorporated**
- **Tokyo Electric Power Company Holdings, Incorporated**
- **Washington H. Soul Pattinson and Company Limited**

- **WEC Energy Group, Inc.**
- **Vedanta Limited**
- **Vistra Energy Corp.**
- **Xcel Energy Inc.**
- **Yanzhou Coal Mining Company Limited**

Okonventionell olja och gas

Totalt exkluderas 43 bolag på grund av involvering i okonventionell olje- och gasutvinning, varav de som listas nedan ingår i LFABs referensindex MSCI ACWI.

- **Athabasca Oil Corporation**
- **Cabot Oil & Gas Corp***
- **Cenovus Energy Inc.**
- **Concho Resources Inc***
- **ConocoPhillips**
- **Diamondback Energy Inc***
- **EOG Resources Inc***
- **Hess Corp***
- **Husky Energy Inc.**
- **MEG Energy Corp.**
- **Occidental Petroleum Corp***
- **Pioneer Natural Resources Co***
- **Saudi Arabian Oil Co (Saudi Aramco)⁶**

Tobak

LFAB direktinvesterar inte i bolag vars omsättning från produktion av tobaksprodukter överstiger 5 procent. Bedömningen är att tobaksproducenter har en betydande negativ påverkan, både ur hälsos- och miljöperspektiv, och att de därfor inte kan klassas som ansvarsfulla bolag. Totalt exkluderas 17 bolag på grund av involvering i tobaksproduktion, varav de som listas nedan ingår i LFABs referensindex MSCI ACWI.

- **Altria Group**
- **British American Tobacco**
- **Eastern Company SAE**
- **PT Gudang Garam Tbk**
- **PT Hanjaya Mandala Sampoerna Tbk**
- **Imperial Brands Plc**
- **ITC**
- **Japan Tobacco Inc**
- **KT&G Corp (Korea Tobacco & Ginseng Corp)**
- **Philip Morris International**

⁶ Exkluderas på grund av betydande oljereserver och produktion samt bedömningen att förutsättningarna för ett meningsfullt påverkansarbete med bolaget är otillräckliga.

- **Shanghai Industrial Holdings Ltd.**
- **Swedish Match AB**

Kommersiellt spel

LFAB direktinvesterar inte i bolag vars omsättning från kommersiellt onlinespel eller kommersiellt landbaserat spel om pengar överstiger 5 procent. Bedömningen är att bolag verksamma inom dessa sektorer har en betydande negativ påverkan på den enskilda individen ur ett hälsoperspektiv, särskilt kopplat till spelberoende och spelmissbruk.

Kommersiellt onlinespel

Exkluderingskriteriet omfattar bolag som är involverade i utveckling, drift, förvaltning och/eller marknadsföring av aktiviteter som omfattar spel om pengar på kasinon, spelautomater och/eller poker (motsvarande) online. Totalt exkluderas 20 bolag på grund av involvering i kommersiellt onlinespel, varav de som listas nedan ingår i LFABs referensindex MSCI ACWI.

- **Aristocrat Leisure LTD**
- **Flutter Entertainment PLC**
- **Greek Organisation of Football Prognostics (OPAP)**
- **GVC Holdings Plc**

Kommersiellt landbaserat spel

Exkluderingskriteriet omfattar bolag som bedriver landbaserade kasinon och erbjuder spel om pengar på kasinon, spelautomater och kortspel. Totalt exkluderas 28 bolag på grund av involvering i kommersiellt landbaserat spel, varav de som listas nedan ingår i LFABs referensindex MSCI ACWI.

- **Crown Resorts Limited***
- **Galaxy Entertainment Group Limited***
- **Genting Berhad***
- **Genting Malaysia BHD***
- **Genting Singapore Plc***
- **Kangwon Land Corp.***
- **Las Vegas Sands Corp.***
- **Melco Resorts & Entertainment Ltd***
- **MGM Resorts International***
- **Sands China Ltd.***
- **SJM Holdings Limited***
- **TABCORP HOLDINGS LIMITED***
- **Wynn Macau Ltd.***
- **Wynn Resorts Ltd.***

Stater och jurisdiktioner (avser statsobligationer)

LFAB direktinvesterar inte i statsobligationer från utvalda stater och jurisdiktioner av följande skäl.

Mänskliga rättigheter, demokrati, och korruption

LFAB direktinvesterar inte i statsobligationer från stater som sammantaget bedöms vara de mest auktoritära, icke fria samt korrupta. Stater med denna bedömning motverkar en hållbar utveckling och anses inte agera ansvarsfullt. Totalt 12 stater träffas av dessa kombinerade kriterier.

- **Afghanistan***
- **Burundi***
- **Demokratiska Republiken Kongo (DRC)***
- **Ekvatorialguinea***
- **Jemen***
- **Libyen***
- **Nordkorea***
- **Republiken Kongo (Brazzaville)***
- **Sudan***
- **Syrien***
- **Turkmenistan***
- **Venezuela***

Direktinvesteringar i exempelvis hållbara obligationer från utvecklingsbanker är inte föremål för dessa exkluderingskriterier, även i de fall där stater på listan ovan både kan vara mottagare för investeringar och/eller delägare i utvecklingsbanken. Förhållningssättet tar sin utgångspunkt i att medel från denna typ av obligationer avser och ska vara öronmärkta till att främja en hållbar utveckling i landet.

Skatt

LFAB direktinvesterar heller inte i statsobligationer från stater/jurisdiktioner på Europeiska Unionens (EUs) förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet. Dessa jurisdiktioner bedöms motverka EUs, och dess medlemsländers, ansträngningar att stävja bland annat skatteflykt och penningtvätt. Totalt 12 stater/jurisdiktioner träffas av dessa kriterier.

- **Amerikanska Jungfruöarna***
- **Amerikanska Samoa***
- **Caymanöarna***
- **Fiji***
- **Guam***
- **Oman***
- **Palau***
- **Panama***
- **Samoa***
- **Seychellerna***
- **Trinidad och Tobago***
- **Vanuatu***